

Stanowisko Nr 10/2024
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 10 października 2024 r.

w sprawie

Korespondencji zatytułowanej
„Zażalenie na Uchwałę
Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 13/2024 z 27.09.2024 r.”

Po zapoznaniu się z korespondencją zatytułowaną „Zażalenie na uchwałę Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 13/2024 z 27.09.2024 r.” (dalej: Korespondencja), na podstawie art. 329 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023 r. poz. 742, z późn. zm., dalej PSWiN), oraz § 2 ust. 5 Statutu Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej RGNiSW lub RG), Rada Główna **podtrzymuje opinię wyrażoną w uchwale Prezydium RGNiSW nr 13/2024 z dnia 27 września 2024 r.** i przedstawia następujące stanowisko.

1. W dniu 30 września 2024 r. Rada otrzymała drogą mailową korespondencją zatytułowaną „Zażalenie na uchwałę Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 13/2024 z 27.09.2024 r.” przesłaną przez Michała Rusinka, radcę prawnego reprezentującego prof. dra hab. Piotra Borka, rektora Uniwersytetu KEN w Krakowie (dalej UKEN). Pismem z dn. 7 października 2024 znak BM-WGK.002.48.2024 nadawca został poinformowany przez przewodniczącego RG, że treść Korespondencji będzie rozpatrywana na posiedzeniu Rady Głównej 10 października 2024 r.
2. W Korespondencji sformułowane są następujące zarzuty wobec uchwały Prezydium RGNiSW nr 13/2024 z dnia 27 września 2024 r.:

- a. zarzut 1.1: *Wydanie zaskarżonej opinii przez organ nieuprawniony, tj. naruszenie art. 156 § 1 ust. 1) k.p.a.[należy rozumieć, że chodzi o „pkt 1” a nie „ust. 1”], w związku z art. 432 ust. 5 PSWiN, w związku z § 2 pkt 5 Statutu Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Załącznik do Uchwały Nr 115/2019 RGNiSW z dnia 11 kwietnia 2019 r., zgodnie z którym organem właściwym do wydania opinii w trybie art. 106 § 2 i następne k. p. a., w odpowiedzi na zapytanie skierowane przez Ministra Nauki w trybie art. 432 ust. 5 PSWiN, jest Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nie zaś Prezydium tej Rady (które podjęło zaskarżoną uchwałę), tym bardziej, że w katalogu działań Prezydium RGNiSW, powołanym w § 17 powołanego Statutu RGNiSW, nie znajdują się przedmiotowe uprawnienia, a contrario - przysługują one samej Radzie, tj. wydanie decyzji przez niewłaściwy organ - co skutkuje nieważnością postępowania.*

W przypadku nieuwzględnienia powyższego zarzutu, uchwale 13/2024 zarzucane są:

- b. zarzut 1.2: *Naruszenie art. 7, art. 106 ust. 4 i in. k.p.a. , poprzez niepodjęcie przed wydaniem opinii czynności koniecznych do wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy, w szczególności bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w przedmiocie wydania opinii, bez umożliwienia stronie (Skarżącemu) przedstawienia jego stanowiska, a oparcie opinii wyłącznie na treści pismemgo wystąpienia Ministra bez weryfikacji podanych tam twierdzeń, nadto bez uwzględnienia interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, to zaś poprzez nie wzięcie w ogóle pod uwagę interesu uczelni jako odrębnej jednostki, oraz poprzez*

opieranie się na nierzetelnym i nierzetelnie prezentowanym materiale dowodowym, z pominięciem głosu społeczeństwa;

c. zarzut 1.3: *Nierozpoznanie istoty sprawy i błąd w ustaleniach faktycznych, które legły u podstaw uchwały, a to:*

- i. *błędnym przyjęciu, że zapadłe orzeczenia sądów pracy dowodzą, iż Rektor dopuścił się naruszenia przepisów prawa, w sytuacji, gdy nie był on stroną tychże postępowań;*
- ii. *błędnym przyjęciu, że zapadłe orzeczenia sądów pracy dowodzą, iż Rektor dopuścił się naruszenia przepisów prawa, w sytuacji, gdy ww. rozstrzygnięcia w ww. orzeczeniach nie zapadły z uwagi na naruszenie konkretnej, wprowadzonej do systemu prawa normy, lecz w oparciu o wypracowane linie orzecznicze;*
- iii. *niewzięciu pod uwagę i nieodniesieniu się w ogóle w uchwale do aspektów innych niż treść zapadłych orzeczeń sądów pracy, tj. pominięcie kwestii organizacyjnych, finansowych, budżetowych, rynkowych i innych;*
- iv. *nieodniesieniu się do faktu braku istnienia w obrocie prawnym jakiegokolwiek orzeczenia, z którego wynikałoby, że Rektor Piotr Borek naruszył przepisy prawa, a naruszenie to miało charakter rażący i uporczywy;*
- v. *nieodniesieniu się do istniejących w obrocie prawnym orzeczeń karnych, z których wprost wynika, że działanie rektora nie stanowi rażącego i uporczywego naruszenia przepisów prawa;*
- vi. *nieodniesieniu się do sposobu prowadzenia postępowania, tj. między innymi tego, że organ występujący o opinię, podał w zapytaniu oczywiście niezgodnie z rzeczywistością fakty, a samo postępowanie prowadzone jest w sposób w ocenie Skarżącego urągający tym wartościom, których poszanowania oczekuje się od samego Skarżącego - tj. uczciwości, rzetelności i bezstronności, a także pozostawania wolnym od zewnętrznych wpływów, w tym o charakterze politycznym;*

d. zarzut 1.4: *Naruszenie art. 156 § 1 ust. 2) k.p.a., poprzez wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa.*

3. **W sprawie zarzutu 1.1:** *Zgodnie z art. 334 ust. 2 PSWiN „Organizację i sposób działania RGNiSW oraz jej organy i ich kompetencje określa statut uchwalony przez RGNiSW na posiedzeniu plenarnym.”.*

Statut RGNiSW (załącznik do uchwały 115/2019 RGNiSW) w §17 ust. 1 pkt 6 określa jako obowiązek Prezydium Rady „podejmowanie uchwał w sprawach niecierpiących zwłoki w okresach pomiędzy posiedzeniami plenarnymi Rady.”

Zgodnie z art. 432 ust. 5 PSWiN termin przekazania przez RGNiSW Ministrowi opinii w sprawie odwołania rektora wynosi 30 dni od doręczenia wniosku o jej wydanie, a w przypadku jego bezskutecznego upływu wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony. Termin wynikający z 432 ust. 5 PSWiN upływał 3 października 2024 r. Ponieważ w sierpniu i wrześniu planowo nie odbywają się posiedzenia plenarne RGNiSW, zaś pierwsze posiedzenie po wakacjach zaplanowano na 10 października 2024 r., to przedstawienie opinii przed terminem posiedzenia plenarnego Rady było sprawą niecierpiącą zwłoki. Ponieważ w sprawach osobowych Rada nie może podejmować uchwał w trybie obiegowym (§ 12 ust. 6 Statutu RGNiSW), to zgodnie ze Statutem podjęcie uchwały należało do Prezydium Rady. Jednocześnie RG zwraca uwagę, że katalog uprawnień i obowiązków Prezydium Rady zawarty w § 17 Statutu Rady ma charakter otwarty, o czym świadczy wyrażenie „w szczególności”.

W świetle przytoczonych powyżej przepisów Prezydium Rady było uprawnione do podjęcia przedmiotowej uchwały, w związku z tym **Rada uznaje zarzut 1.1 jako nieuzasadniony.**

4. Korespondencja wykazuje – na tle stwierdzenia w art. 432 ust. 5 PSWiN, że opinia ma być przedstawiona w terminie 30 dni od doręczenia wniosku o jej wydanie, a nieprzedstawienie opinii w tym terminie powoduje, że wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony – podwójną niekonsekwencję: po pierwsze, jeżeli przedmiotową opinię wydał organ nieuprawniony, wskazana w Korespondencji uchwała byłaby nieważna, a to oznaczałoby jej brak od chwili podjęcia, po wtóre – mimo to sformułowany jest na końcu wniosek o uchylenie uchwały RGNiSW i ponowne rozpatrzenie sprawy, co zarazem oznaczałoby rozpatrywanie wniosku Ministra po upływie ustawowego terminu.

Podnosząc tym samym, że wypowiada się po terminie wyznaczonym w art. 431 ust. 5 PSWiN, RGNiSW przedstawia następujące uwagi do dalszych zarzutów Korespondencji, jednocześnie prostując omyłkowe wpisanie w opinii (pkt 7 na s. 3) sygnatury akt drugiej z wymienionych spraw rozpatrywanych przez sąd pracy: zamiast „IV P 319/21/N” powinno być „IV P 281/22/N”.

5. **W sprawie zarzutu 1.2** Rada wyjaśnia, że RGNiSW nie prowadzi postępowania dowodowego, ponieważ nie jest organem administracji publicznej ani władzy publicznej (a do takich odnosi się art. 7 k.p.a.), tylko instytucją przedstawicielską środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (art. 329 ust. 1 PSWiN), której opinii zasięgają organy władzy publicznej (art. 329 ust. 2). Rada składa się z wybieranych przedstawicieli środowiska, a obsługiwana jest przez urząd obsługujący Ministra Nauki. Z żadnego przepisu nie wynika obowiązek prowadzenia przez RGNiSW odrębnego postępowania wyjaśniającego, w szczególności taki obowiązek nie wynika z art. 106 §4 k.p.a. nawet gdyby hipotetycznie przyjąć, że artykuł ten w ogóle ma zastosowanie do wyrażania przez RGNiSW opinii.

Rada zwraca uwagę, że wbrew twierdzeniu zawartemu w zarzucie 1.2 Rektor UKEN przedstawił swoje stanowisko w skierowanym do przewodniczącego RGNiSW piśmie znak R.0101.10.8.2024 z dnia 16 września 2024 r. wraz z załącznikami (którymi były m.in.: pismo do Ministra Nauki - znak R.0101.10.5.2024 z dnia 12 września 2024 r., oraz skarga do WSA - znak R.0101.10.4.2024 z dnia 12 września 2024 r.). Rada otrzymała także stanowiska: Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” w UKEN oraz ZNP w UKEN. Dokumenty te wymienione są w punkcie 5 Uchwały nr 13/2024 Prezydium RGNiSW, dlatego zarzut oparcia się wyłącznie na treści wystąpienia Ministra jest błędny.

Rada zwraca także uwagę, że w Uchwale 13/2014 w punktach 2, 3, 4 i 11 obszernie odnosi się do interesu uczelni jako jednostki, podkreślając rolę autonomii uczelni, wskazując przy tym, że jest to autonomia w granicach prawa. Jednocześnie Rada przypomina, że zgodnie z art. 329 PSWiN to jej rolą jest wyrażanie głosu społeczności szkolnictwa wyższego i nauki, dlatego zarzut pominięcia głosu społeczeństwa jest chybiony.

W konsekwencji **Rada uznaje zarzut 1.2 jako bezpodstawny.**

6. **W sprawie zarzutu 1.3** Rada wskazuje:
- a. **Zarzut 1.3.i:** zgodnie z art. 23 ust. 1 PSWiN do zadań rektora należą wszystkie sprawy dotyczące uczelni niezastrzeżone do kompetencji innych organów uczelni, a ust. 2 pkt. 5 i 7 tego artykułu *explicite* wskazuje, że do zadań rektora należy wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy i prowadzenie polityki kadrowej w uczelni. Wynika z tego, że odpowiedzialność za naruszenia przepisów prawa pracy ponosi rektor jako właściwy organ uczelni-pracodawcy. Fakt, że kierownicy jednostek organizacyjnych oraz ciała zbiorowych uczelni przedstawiali propozycje konkretnych nazwisk lub rekomendacje, tylko podkreśla, że to rektor, zgodnie z ustawowymi

kompetencjami, podejmował ostateczne decyzje i za nie opowiada. W związku z tym **Rada uznaje zarzut 1.3.i jako nieuzasadniony.**

- b. **Zarzut 1.3.ii:** Sąd pracy w wyrokach (na przykład IV.P.21/22/N+VII.Pa.89/23, IV.P.263/22/N+VII.Pa.45/24, IV.P.283/22/N, IV.P.349/21/N+VII.Pa.23/23, IV.P.350/21/N+VII.Pa.136/23, IV.P.530/21/N+VII.Pa.87/23) wyraźnie stwierdził, że zostały naruszone przepisy prawa. Należy podkreślić, że w Korespondencji zostało w sposób istotny zniekształcone brzmienie, a w konsekwencji treść art. 432 ust. 5 w odniesieniu do przesłanek odwołania rektora: w ustawie jest mowa o rażącym lub uporczywym naruszaniu przepisów prawa (alternatywa łączna), natomiast w Korespondencji używa się określenia „rażące i uporczywe” (koniunkcja). **Rada uznaje zarzut 1.3.ii jako nieuzasadniony.**
- c. **Zarzut 1.3.iii:** Jak już zaznaczono, RG nie prowadzi odrębnego postępowania dowodowego i opiera się na wymienionych w pkt. 5 Uchwały 13/2024 dokumentach, w tym otrzymanych od Ministra Nauki i Rektora UKEN. W materiałach tych kwestie organizacyjne, finansowe, budżetowe i rynkowe zostały wspomniane w sposób tak bardzo ogólny, że nie mogą być przesłankami do formułowania opinii. W konsekwencji **Rada uznaje zarzut 1.3.iii jako nieuzasadniony.**
- d. **Zarzut 1.3.iv:** Zgodnie z wiedzą Rady, w sprawach toczących się w sądzie pracy nie zapadł żaden wyrok korzystny dla UKEN. Ze względu na to, że wszystkie sprawy (jeszcze 22 w toku!) są do siebie niezwykle zbliżone, można spodziewać się podobnych orzeczeń. Skala zjawiska pozwala Radzie na sformułowanie wniosków dotyczących uporczywego charakteru naruszeń prawa idących dalej niż konkluzje oddzielnych, pojedynczych postępowań prowadzonych odrębnie i indywidualnie dla każdego skarżącego pracownika. Jednocześnie Rada stanowczo podkreśla, że celem formułowanej przez nią opinii nie jest mechaniczne powielanie prawomocnych orzeczeń sądów. Opinia Rady ma być autonomiczną oceną - głosem środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, które Rada zgodnie z prawem reprezentuje. Wobec tego RGNiSW w sposób autonomiczny ocenia, czy wskazane przez Ministra okoliczności oznaczają, po pierwsze, rażące naruszenie prawa (przy czym jej ocena nie ma służyć stwierdzaniu podstaw do odpowiedzialności funkcjonariusza publicznego za rażące naruszenie prawa ani do skuteczności skargi nadzwyczajnej), po wtóre – i niezależnie od kwestii rażącego naruszenia przepisów prawa – naruszanie uporczywe. Takiej oceny Rada dokonała. W związku z tym **Rada uznaje zarzut 1.3.iv jako nieuzasadniony.**
- e. **Zarzut 1.3.v:** W związku z zawartą w piśmie Rektora Borka, skierowanym do Przewodniczącego RGNiSW, informacją o umorzeniu postępowania karnego i wydaniu przez sąd postanowienia uznającego, że w tej konkretnej sprawie doszło do działania w błędzie, Rada nie zajmowała się działaniami objętymi postępowaniami karnymi. Wyroki sądu karnego, dotyczące konkretnych zarzutów, nie przesądzają w sposób automatyczny o naruszeniach przepisów w sprawach z zakresu innych dziedzin prawa. **Rada uznaje zarzut 1.3.v jako zasadniczo błędny.**
- f. **Zarzut 1.3.vi:** Rada w formułowaniu swojej opinii oparła się na tych dokumentach, których wiarygodność nie budziła wątpliwości, to jest przede wszystkim na wyrokach sądowych. W sprawie sposobu prowadzenia postępowania przez właściwy organ administracji publicznej, tj. Ministra Nauki, RGNiSW nie posiadała wystarczających informacji, aby formułować ocenę w tym przedmiocie. W konsekwencji **Rada uznaje zarzut 1.3.vi jako nieuzasadniony.**

7. W sprawie **zarzutu 1.4** Rada wskazuje, że w Korespondencji nie zawarto uzasadnienia do zarzutu o wydaniu decyzji z rażącym naruszeniem prawa, dlatego **Rada uznaje zarzut 1.4 jako nieuzasadniony.**

Wobec nieuznania przez Radę zasadności wszystkich zarzutów zawartych w Korespondencji Rada nie znajduje podstaw do uchylenia uchwały Prezydium RGNiSW nr 13/2024 z dnia 27 września 2024 r. i ponownego wydania opinii, wnioskowanych w Korespondencji. Tym samym Rada podtrzymuje opinię w sprawie odwołania przez Ministra Nauki prof. Piotra Borka z funkcji rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, wyrażoną w formie Uchwały Prezydium RGNiSW nr 13/2024.

Stanowisko otrzymuje prof. Piotr Borek reprezentowany przez r.pr. Michała Rusinka oraz Minister Nauki.

Przewodniczący

Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Marcin Pałys